

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری سلامت جامعه و سالمندی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی در عرصه بهداشت جامعه
نوع و تعداد واحد: کارآموزی / ۲ واحد
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی پرستاری ترم ۸
زمان کارآموزی: شنبه تا پنجشنبه (۱۳:۳۰-۷:۳۰)
مکان کارآموزی: عرصه‌های مختلف جامعه (دانشکده، بیمارستان، مراکز و معاونت بهداشت و درمان)
مسئول درس: خانم دکتر فاطمه مالکی، عضو گروه پرستاری سلامت جامعه و سالمندی
زمان حضور در دفتر کار: طبق برنامه نصب شده پشت درب اتاق ۱۴۵
شماره تماس: ۰۳۱-۳۷۹۲۷۵۰۹

Emai: fmaleki@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: خانمها دکتر کشوری، دکتر خراسانی، دکتر افشاری، دکتر مالکی و شیرانی

شرح درس:

از آنجائیکه سلامتی یکی از حقوق اساسی هر انسانی است دولتها مسئول تأمین تدارکات بهداشتی و ارائه مراقبتهای بهداشتی اولیه در مراکز بهداشتی درمانی، بیمارستانها و... به مردم هستند. با توجه به اینکه پرستاران در محیطهای مختلف نظیر مراکز بهداشتی درمانی، کلینیکها، بیمارستانها و... به ارائه مراقبتهای بهداشتی اولیه می‌پردازند لذا آشنایی دانشجویان پرستاری با نحوه کارکردن در تمامی این محیطها ضروری به نظر می‌رسد. بدین جهت دانش‌آموختگان باید با تلفیق دانش پرستاری با سایر علوم مرتبط با سلامت قادر به شناسایی مشکل، حل مسأله و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد جهت پاسخگویی به نیازهای جامعه باشند. در این راستا دانشجویان عرصه با ارائه خدمات PHC (مراقبتهای بهداشتی اولیه) به مددجویان در مراکز و بیمارستانها به ارتقاء توانمندیهای خود در این زمینه پرداخته و به تمرین فعالیت گروهی، برقراری ارتباط با مددجویان با فرهنگهای مختلف، آموزش گروهی، انجام فرایند پرستاری در منازل و آموزش به مددجویان بر اساس فرایند و حل مساله در جامعه (مراکز، منازل و بیمارستانها) می‌پردازند.

هدف کلی:

کسب توانایی و افزایش مهارت جهت تشخیص مشکلات بهداشتی جامعه و به‌کارگیری دانش پرستاری در عرصه با استفاده از قدرت خلاقیت، ابتکار و استقلال در حل مسائل بهداشتی و مرتبط با سلامت مددجو، خانواده و جامعه با به‌کارگیری پویایی گروه

اهداف رفتاری:

پس از پایان دوره از فراگیران انتظار می‌رود...

۱. حیطه مراکز سلامت

- با سطوح، اصول و اجزاء C.H.P آشنا شوند.
- گروه‌های هدف در برنامه‌ریزی‌های مختلف C.H.P را شناسایی نمایند.
- آموزش چهره‌به‌چهره و گروهی لازم را به افراد و گروه‌های مختلف مراجعه کننده به مراکز بهداشت یا در عرصه‌های جامعه؛ منزل، مدرسه، کارگاه و ... در زمینه‌های مختلف ارائه نمایند.
- پیش رشد و تکامل کودکان را مطابق فرم‌ها و دستورالعمل‌های موجود در مرکز انجام دهند.
- آموزش‌های لازم درمورد واکسیناسیون، تغذیه تکمیلی، پیشگیری از حوادث، ارتباط والدین با کودک و... را به مادران کودکان ارائه و در سامانه سیب ثبت نمایند.
- مراقبت‌ها و پیگیری‌های لازم برای کودکان مبتلا به اختلال رشد را انجام دهند.
- مراقبت‌های لازم برای گروه‌های هدف PHC (نوجوانان، جوانان، میانسالان و سالمندان) را انجام دهند.
- در تعامل با استاد، سایر دانشجویان و کارشناسان مرکز خدمات جامع سلامت مهارت‌های ارتباطی را بکارگیرند.

۲. حیطه آموزش به بیمار در بیمارستان

- وظایف واحد آموزش سلامت بیمارستان را توضیح دهند.
- با نحوه آموزش به بیمار در کنار کارشناس آموزش سلامت آشنا شوند.
- بر اساس مشکلات بیمار و مشخصات وی، بررسی و شناخت کاملی از اطلاعات و انگیزه‌ها و فعالیت‌های فرد اخذ نمایند.
- براساس بررسی و شناخت اهداف آموزشی در سه حیطه‌ی آگاهی، انگیزه و فعالیت تنظیم نمایند.
- برنامه‌ریزی، آموزش و ارزشیابی آموزش به بیمار و همراه وی را براساس اهداف آموزشی داشته باشند.
- جلسه آموزش گروهی برای بیماران براساس بررسی و شناخت اولیه برگزار نمایند.
- با مددجو با توجه به فرهنگ و زبان وی ارتباط صحیح داشته باشد.
- در تعامل با استاد، سایر دانشجویان، کارکنان حرفه‌ای شاغل در بیمارستان مهارت‌های ارتباطی را بکارگیرند.

شیوه کارآموزی:

- برگزاری کارگاه آموزشی (۱ روز) روز اول هر دوره کارآموزی در دانشکده
- حضور در مرکز سلامت شهری (۷ روز) ، بیمارستان‌های منتخب (۷ روز)
- بحث گروهی
- پروژه سلامت جامعه

نحوه ارزشیابی دانشجوی و بارم مربوط به هر ارزشیابی

نمره	فعالیت
۲ نمره	مشارکت روز کارگاه
۹ نمره	ارائه خدمات بهداشتی در مرکز خدمات جامع سلامت
۹ نمره	آموزش به بیمار در بیمارستان
۲۰ نمره	جمع کل

سیاست ها و قوانین دوره:

۱. آئین نامه رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری و مامایی، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین‌نامه پوشش حرفه‌ای رعایت گردد.
۲. حضور به موقع و تمام وقت در محل کارآموزی الزامی است. به ازای هر روز تاخیر غیرمجاز طبق قوانین آموزش اقدام خواهد شد.
۳. غیبت دانشجوی در صورتی که مجاز باشد یک روز و در صورت غیرمجاز بودن دو روز جبرانی خواهد داشت (اطلاع رسانی به استاد مربوطه و مسئول درس قبل از هر گونه غیبت الزامی است). روز جبرانی با هماهنگی استاد در همان ماه مشخص شود.
۴. در صورت غیبت در روز کارگاه حضور دانشجوی در ادامه کارآموزی ممکن نمی‌باشد.
۵. پیش مطالعه قبل از جلسه کارگاه و مطالعه مباحث تعیین شده در طول دوره کارآموزی
۶. دانشجویان موظف هستند حداکثر یک هفته پس از پایان دوره تکالیف را تحویل استاد مربوطه داده و لاگ بوک را تکمیل نمایند، پس از زمان تعیین شده به ازای هر روز تاخیر ۰/۲۵ نمره کسر خواهد شد.

منابع اصلی:

برنامه و راهنمای ایمن سازی مصوب کمیته کشوری ایمن سازی ۱۴۰۳

<https://B2n.ir/zf7248>

مراقبتهای ادغام یافته کودک سالم ویژه غیرپزشک

<https://B2n.ir/tp7683>

مجموعه مداخلات اساسی بیماریهای غیرواگیر در نظام مراقبتهای بهداشتی اولیه ایران

<https://B2n.ir/ej1948>

منابع پیشنهادی برای مطالع بیشتر:

۱. بسته خدمت سلامت نوجوانان

<https://B2n.ir/mn1066>

۲. بسته خدمت سلامت جوانان خدمت

<https://B2n.ir/hn7843>

۳. مراقبتهای ادغام یافته سلامت سالمندان

<https://B2n.ir/r45984>

۴. A Lender JA, Rector C, Warner KD. Text book of Community health nursing. Burland K. United States of America, Saunders press Inc, 2010.
۵. Stanhope M, Lancaster J. Text book of Community health nursing. ST Louis. The C.V.Mosbey CO.v 88. 2004.

۶. Friedman MM, Bowden VR, Jones EG. Text book of Family nursing. Connor M. united states of America, Saunders press Inc, 2003.
۷. Carpenito LJ. Text book of Nursing Diagnosis. Rodenberger J. United States of America, Wolters Kluwer press Inc. 2010
۸. Taylor. JaquiHewitt. Clinical guidelines & care protocols. Ltd. 2006
۹. Hignett. Sue. Crumpton. Emma. Ruszala. Sue & et al. Evidence-Based patient handling (task, equipment and intervention). Routledge. 2003
۱۰. صفوی. محبوبه، برزویی. طاهره. اصول آموزش به بیمار. سالمی. چاپ سوم ۱۳۹۱.
۱۱. خوست. نادر، دبیریان. اعظم، ذوالریاستین. فرشته و همکاران. آموزش به بیمار. بشری ۱۳۸۵
۱۲. غفاری. فاطمه، فتوکیان. زهرا، آموزش به بیمار و خانواده. بشری. چاپ اول ۱۳۸۸
۱۳. شیرازی، مریم. برومند، صبا. صبوچی، فخری. کنترل عفونت در بیمارستان و جامعه. چاپ اول. اصفهان. انتشارات کنکاش. ۱۳۹۱
۱۴. حسینی، میرمحمد. اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریها برای پرستاران. انتشارات بشری. ۱۳۸۹
۱۵. حسینی، سیده وحیده. جعفری و رجوشانی، نسرین. پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ سوم. تهران. نشر جامعه نگر. ۱۳۹۳
۱۶. ایلدرآبادی، اسحاق. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ پنجم. تهران. نشر جامعه نگر. ۱۳۹۵
۱۷. جدید میلانی، مریم. سهیل ارشدی، فرخ. اسدی نوقابی، احمد علی. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ پنجم. تهران. انتشارات اندیشه رفیع. ۱۳۸۸
۱۸. زارعیان، آرمین. سید باقرمداح، سادات. کلیات پرستاری بهداشت جامعه. انتشارات سنجش. ۱۳۸۸
۱۹. حیدری، سیده اشرف. اقتصاد و بهداشت خانواده. چاپ اول. تهران. انتشارات میرشیدا. ۱۳۸۸
۲۰. حسینی، میمنت. روحانی، کاملیا. حسین زاده، صفیه. پرستاری بهداشت خانواده. تهران - نشر بشری. ۱۳۸۸
۲۱. شوقی، مهناز. سنجر، مهناز. درسنامه پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان. چاپ اول. تهران. نشر سالمی. ۱۳۸۸
۲۲. حاتمی، حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی. چاپ سوم. تهران. انتشارات ارجمند. ۱۳۸۷
۲۳. خراسانی، پروانه. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱: اصول و مبانی بهداشت و مراقبتهای بهداشتی اولیه. چاپ اول. اصفهان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد. ۱۳۸۷
۲۴. خراسانی، پروانه. درسنامه بهداشت محیط و بهداشت عمومی در جامعه. چاپ اول. اصفهان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد. ۱۳۸۶
۲۵. علیرضایی، پدرام. چکیده کلیات خدمات بهداشتی درمانی. چاپ اول. تهران. انتشارات سماط. ۱۳۸۴
۲۶. بهنودی، زهرا. بهداشت و مدیریت خانواده. انتشارات بشری. ۱۳۸۳
۲۷. حلم سرشت، پریش. دل پیشه، اسماعیل. پرستاری بهداشت جامعه ۱، ۲، ۳. چاپ چهارم. تهران. انتشار چهر. ۱۳۸۳
۲۸. محمدی، رخشنده. پرستاری بهداشت جامعه، نشر: نی. ۱۳۷۹
۲۹. دستورالعملهای وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی موجود در مراکز سلامت جامعه

Online Data Bases:

سایت سازمان بهداشت جهان www.who.int

اهداف رفتاری مورد انتظار در بخش / مرکز

اهداف رفتاری	تاریخ
حضور به موقع و تمام وقت (۸-۱۲) در کارگاه (دانشکده/ بیمارستان) پیش مطالعه مباحث مربوط به فعالیتهای مراکز خدمات جامع سلامت و آموزش به بیمار	روز اول
حضور به موقع و تمام وقت (۸-۱۳) در مرکز خدمات جامع سلامت طبق برنامه همراه داشتن روپوش مناسب و اتیکت مطابق با آئین نامه پوشش حرفه ای برقراری ارتباط مناسب با پرسنل، سایر اعضای گروه و مراجعین همکاری گروهی مناسب و پویا ارائه و ثبت مراقبت بهداشتی چهره به چهره، آموزشهای مناسب و علمی (جدول ۱) پروژه سلامت جامعه؛ بررسی مشکلات بهداشتی موجود در خانواده و جامعه و استفاده از روش مشکل گشائی و به کارگیری فرآیند پرستاری بهداشت جامعه جهت ارائه اقدامات موثر در عرصه تکمیل لاگ بوک	روز دوم لغایت هشتم / روز نهم لغایت شانزدهم*
حضور به موقع و تمام وقت (۷:۳۰-۱۳:۳۰) در بیمارستان طبق برنامه همراه داشتن روپوش مناسب و اتیکت مطابق با آئین نامه پوشش حرفه ای برقراری ارتباط مناسب با تیم سلامت، بیماران و همراهان و سایر اعضای گروه همکاری گروهی مناسب و پویا نیازسنجی آموزشی حداقل سه بیمار و همراهان، تنظیم اهداف آموزشی، تهیه محتوا و استفاده از پمفلت مناسب، ارائه آموزش و ارزشیابی فراگیران (جدول ۲ و ۳) هماهنگی جهت حضور در یک بخش جهت آموزش گروهی (جدول ۴ و ۵) آشنایی با وظایف واحد زخم بیمارستان، نحوه مراقبت از زخم و آموزشهای لازم (بیمارستان کاشانی، طبق برنامه ارائه شده توسط استاد) ارائه گزارش کتبی (فرمهای تحویل شده) به استاد در پایان کارآموزی تکمیل لاگ بوک	روز نهم لغایت شانزدهم / روز دوم لغایت هشتم*

* با توجه به برنامه کارآموزی دانشجویان کارآموزی خود را با حضور در مرکز سلامت جامعه و یا بیمارستان آغاز می کنند.

شرح و سطح فعالیت‌های کارآموزی

سطح فعالیت				شرح فعالیت	
مستقل	با نظارت	با کمک	مشاهده گر	عنوان فعالیت	ردیف
۱	۱			ارائه آموزشهای قبل و پس از واکسیناسیون	۱
۱	۱			انجام مراقبتهای شیرخوار و کودک براساس سامانه سیب	۲
۱	۱			انجام مراقبتهای نوجوانان و جوانان براساس سامانه سیب	۳
۱	۱			انجام مراقبتهای میانسالان و سالمندان براساس سامانه سیب	۴
	۱			ارائه آموزش سبک زندگی سالم به صورت گروهی	۵
۱	۱			ارائه آموزش سبک زندگی سالم به صورت انفرادی	۶

جدول (۱) فرم ثبت فعالیتهای انجام شده در مرکز خدمات جامع سلامت

نام و نام خانوادگی.....شماره دانشجویی.....

تاریخ							فعالیت (تعداد را با کشیدن چوب خط مشخص بفرمایید)
							پایش رشد و تکامل کودکان (قد، وزن، دورسر) و ثبت در سامانه سیب
							مراقبت پیگیر جهت کودکان با اختلال رشد و ثبت در سامانه سیب
							آموزش تغذیه تکمیلی، آهن و مکمل یاری، پیشگیری حوادث و سوانح، ارتباط والد و کودک
							مراقبت نوجوانان/جوانان و ثبت در سامانه سیب
							مراقبت میانسال (سبا/سما) و ثبت در سامانه سیب
							مراقبت سالمند و ثبت در سامانه سیب
							آموزش سبک زندگی سالم (فعالیت بدنی، رژیم غذایی، دخانیات...) در گروههای هدف
							آموزش مکملها در گروههای هدف
							رعایت رفتار و پوشش حرفه‌ای
							ساعت ورود
							ساعت خروج
							تایید مراقب سلامت

نمره.....(از ۱۰ نمره)

مهر و امضای ناظر مرکز

جدول ۲) فرم ثبت فعالیتهای انجام شده در بیمارستان

نام و نام خانوادگی.....شماره دانشجویی.....

تاریخ							فعالیت
							رعایت رفتار و پوشش حرفه‌ای (۵ نمره)
							پیگیری تلفنی بیماران در واحد آموزش به بیمار (۱۰ نمره)
							ارائه آموزش چهره به چهره بر اساس نیاز بیماران / همراهان بخش (حداقل ۳ مورد در روز) (۱۵ نمره)
							ارائه آموزش گروهی بیماران / همراهان بخش (۱۰ نمره)
							آشنایی با واحد کلینیک زخم (۵ نمره)
							ساعت ورود
							ساعت خروج
							مهر و امضای مسئول مربوط

جدول ۳) فرم ثبت فعالیت آموزش انفرادی روزانه در بیمارستان

تاریخ:/...../.....

۱. نام و نام خانوادگی بیمار:		علت مراجعه:		شماره پرونده:
نیازهای آموزشی:				
نام آموزش گیرنده:		نسبت با بیمار:	سن:	تحصیلات:
کد پمفلت:..... آموزشهای داده شده:				
ارزشیابی:				
۲. نام و نام خانوادگی بیمار:		علت مراجعه:		شماره پرونده:
نیازهای آموزشی:				
نام آموزش گیرنده:		نسبت با بیمار:	سن:	تحصیلات:
کد پمفلت:..... آموزشهای داده شده:				
ارزشیابی:				
۳. نام و نام خانوادگی بیمار:		علت مراجعه:		شماره پرونده:
نیازهای آموزشی:				
نام آموزش گیرنده:		نسبت با بیمار:	سن:	تحصیلات:
کد پمفلت:..... آموزشهای داده شده:				
ارزشیابی:				

جدول ۴) فرم طراحی برنامه آموزش گروهی

نام و نام خانوادگی دانشجو:		شماره دانشجویی:		گروه هدف آموزش:	
تاریخ برگزاری جلسه آموزشی:		مکان برگزاری جلسه آموزشی:		مدت آموزش:	
هدف کلی*:					
ردیف	اهداف رفتاری**	حیطه یادگیری:	روش آموزش	زمان	وسیله کمک آموزشی
		دانش (K) نگرش (A) عملکرد (P)	توضیحی / بحث (E) نمایش عملی / شبیه سازی / واقعی (D)	(دقیقه)	(پمفلت / کتابچه / تلفن همراه)
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					

* هدف کلی: (گروه هدف) + دانش/نگرش/ عملکرد رادر زمینه ی.....(موضوع آموزشی) فراگیرند.

** اهداف رفتاری: طبق اصول تدریس به صورت جزئی تر و تفکیک شده با همان اجزای فوق (در حیطه های مطلوب یادگیری) با افعال رفتاری عینی، واضح و کاملاً قابل اندازه گیری نوشته می شوند.

جدول ۵) فرم ثبت آموزش و ارزشیابی فراگیران در جلسات آموزش گروهی

موضوع آموزش:						آموزش دهنده:
تاریخ جلسه آموزش:						مکان برگزاری:
مدت آموزش:						نام افرادی که نیاز به
ردیف	سوالات ارزشیابی / اهداف رفتاری	ارزیابی اولیه		ارزشیابی انتهایی		تکرار آموزش دارند
		تعداد حاضرین	پاسخ صحیح (%)	تعداد حاضرین	پاسخ صحیح (%)	
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						

نام و نام خانوادگی شرکت کنندگان در آموزش

۱.	۵.	۶.	۱۰.	۱۴.
۲.	۶.	۷.	۱۱.	۱۵.
۳.	۷.	۸.	۱۲.	۱۶.
۴.	۸.	۹.	۱۳.	۱۷.

جدول ۶) فرم نمره‌دهی دانشجویان در کارآموزی عرصه بهداشت

نمره									نام و نام خانوادگی
									رفتار و پوشش حرفه‌ای (۵ نمره)
									مشارکت فعال (۵ نمره)
									رفتار و پوشش حرفه‌ای (۵ نمره)
									ناظر مرکز (۱۰ نمره)
									پروژه بهداشت (۲۰ نمره)
									استاد (۱۰ نمره)
									رفتار و پوشش حرفه‌ای (۵ نمره)
									پیگیری تلفنی (۱۰ نمره)
									آموزش انفرادی (۱۵ نمره)
									آموزش گروهی (۱۰ نمره)
									واحد کلینیک زخم (۵ نمره)
									جمع کل (۱۰۰ نمره)
									نمره (۲۰)